

A választási harc

Vasárnapi programbeszéd

(A Világ tudósítójától.) Az országsszerte nagy erővel megindult választási harc középpontjában tegnap Budapest állott. A főváros majdnem minden kerületében programbeszédet mondtak a jelöltek. Különösen érdekes és nagyjelentőségű kijelentéseket tett az októberi forradalomról P. Ábrahám Dezső belügyi államtitkár. Miakits Ferenc kereskedelemügyi államtitkár programbeszédét igyekeztek megzavarni. Majdnem véres összeütközésre került a sor Pacsán is a kiscgazdák és a keresztény-párt között.

Mint értesülünk, holnap alakul meg az országos protestáns szövetség.

Lovász Márton ma értesítette a miniszterelnököt, hogy elfogadja a békedelegáció tisztségét.

Pártok a piacon

Körülbelül két hét múlva lesznek a nemzetgyűlési választások. Rövid két hét áll még a jelöltek rendelkezésére, hogy a szavazókat programjuk helyességéről és egyedül üdvözítő voltáról meggyőzzék. Sietni kell, két hét nem nagy idő. A pártok és a jelöltek egyre izgatottabbak, egyre őszintébbek. Általában: a választási küzdelem elérkezett a forrponthoz. Heves harcra van kilátás, ami az elvesztett háború és két forradalom után érthető is. Kevésbé érthető azonban az, hogy láthatólag éppen azok között a pártok között dul a legerősebben a testvérharc, amelyek a keresztényi szeretet jelszavát írták fel zászlóikra. Legújabb Rubinek újévi beszéde áll a vita középpontjában. Ennek kapcsán az Új Barázda „Csak higgadtan” címmel cikket írt, amire a Nemzeti Újság élesen válaszol és felhívja az Új Barázda-t, hogy ő maga viselkedjék higgadtan, mielőtt erre másokat figyelmeztet. Majd a többi között ezeket írja:

Tisztelt Új Barázda, a pártban kellett volna kezdeni a higgadtságot, ahol a miniszter jelenlétében vasalnadragos, monoklis „kiscgazdák” raccsolnak arról, hogy:

— Á Hállech ucszít!

Mert Haller nem uszít, tisztelt Új Barázda! A „szeressük egymást” jelszó helyes és követendő, de mind a két félre nézve kötelező szabály. Tiltakozunk az ellen, hogy Rubinek miniszter urat, vagy akár nagyatyádi-sokorópátkát azonosítsák a magyar falu népével azon a címen, hogy aki velük vitába száll, az a falu népét támadja meg. Ebből a megtévesztési taktikából elég volt. Tehát csak higgadtan! Újságíróknak csak úgy, mint pártvezéreknek meg kell tanulniok, hogy aki üt, annak visszaütnek. Meg fogja majd idővel tanulni ezt az Új Barázda is, ha egy kissé kinő majd a bölcsességjoga.

Nem igen illik a keresztény pártokhoz az ilyen fajta nyelvöltögetés. Szeretettel kérjük őket, ne bántsák egymást. Mások most ugyse zavarhatják őket, minek ejtenek akkor egymáson sebeket?

A miniszterelnök propagandautja

Programbeszéd a fővárosban

Éber Antal

Vasárnap délelőtt tartotta meg Éber Antal, a XV. választókerület pártönkivüli képviselőjelöltje programbeszédét a Budapesti (Feld)-színházban, amely zsúfolásig megtelt a XV. választó-kerület női- és férfi-választóival. A gyűlésen Páris Pál mérnök elnököl, aki előző megnyitójában kijelentette, hogy a dolgos kispolgárok eme tipikus kerületében méltóbb jelöltet nem találhatnak, mint Éber Antalt, aki a produktív munkának az országban szintén egyik legtipikusabb képviselője.

Brügger Bertalan ügyvéd ismerteti Éber Antalnak, mint volt országgyűlési képviselőnek képviselőházi tevékenységét és rámutat arra, hogy Éber Antal volt a régi képviselőháznak egyik legmodernebben gondolkodó és legokoldalúbban dolgozó tagja és annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy ma is ugyanezzel az Éber Antallal állunk szemben, aki bizonyára egyike lesz az új parlament vezető személyiségeinek.

Éber Antal programbeszédében kifejti, hogy azért vállalt a pártokon kívül jelöltséget, mert az ország mai szomorú helyzetében a legkárosabbnak azt tartja, hogy a pártok egész sorozata az egyes társadalmi osztályok, felekezetek és hivatási ágak közti ellentétek kiélesítését jelenti, holott ma a surlódási felületek kiküszöbölésével mindenkinek vállaltva és politizálást mellőzve kellene nehéz helyzetünk feljavitásán fáradoznia. Programja az ország területi integritásának helyreállítása, de nem fegyveres úton, ami öngyilkosság volna, hanem az ország gazdasági és szellemi kulturájának oly gyors és alapos felemelése útján, amely nagy vonzerejével visszazserezné az elvesztett országrészeket.

Évéből első sorban szükséges az adminisztráció megújítása, a közigazgatás államosítása, a tisztviselők megélhetésének teljes biztosítása élelmiszerek és ruházati cikkek szolgáltatása útján, viszont a tisztviselők munkateljesítményének erős fokozása és minden korrupció erőlyes kiirtása. Követeli közegészségügyi síralmas állapotunk radikális orvoslását, az anya- és csecsemővédelem és a tuberkulózis elleni védekezés szervezetének azonnali teljes kiépítése útján. A közoktatás reformja sürögősen eszközözendő annak gyakorlatiassá tétele útján, a jogász produkció erőszakosan is beszüntetendő, ehelyett a ma irány nélkül bolyongó fiatalságot óriási és sokoldalú nyelvkurzusok és a kommerciális képzettségnek új tanintézmények útján való terjesztése útján kell abba a helyzetbe hozni, hogy itt vagy a külföldön magának megélhetést biztosítson. A köszönhiányt folytán foglalkozás nélkül álló fiatal munkásokat lehet és kell foglalkoztatni, a mezőgazdasági termelés fokozására szolgáló munkák, a Duna-Tisza-csatorna, a visszabályozási berendezések, a másodrendű mezőgazdasági vasutak hálózatának megépítése útján, amelyekhez nem kell köszén és amely munkák tavasszal rögtön nagy stílusban fogathatók. Azonnali szabadság kell tenni a bíróipar-csökkentést, hogy a földmészáros megjavuljon és a thesaurált bankjegy-tömeg mozgásba jöjjön. Ennek fogantatására nagy szervezetet lehetne létesíteni, amely az intelligencia tömegének adhatna kenyert. A mezőgazdasági termények rekvirálását tisztán csak a tisztviselők és keresetképtelenek ellátására szorítani, ellenben a vállalatok munkásai és tisztviselőik ellátásáról, valamint a kereskedők és iparosok saját ellátásukról állami gyámkodás nélkül szabad forgalom útján gondoskodni. Eltörölni minden ártórlátást és — az import és export irányításán kívül — a kereskedelem minden megkötését, mert most már a szabad forgalom és a szabad verseny mindenkire igazságosabb és előnyösebb lenne, mint a tökéletlen és csődöt mondott állami beavatkozás rendszere. A pénzügyi helyzetet nehéznek látja, de a mezőgazdasági termelés fokozása, az ipar és kivált a kisipar fejlesztése és a kereskedelem szabadságának helyreállítása esetén absolute nincs ok kétségbeesésre. Csak hogy a pénzügyi vezetés ne szorítkozzék tisztán a napi bajok jó vagy rossz elhárítására, hanem adjon széles programot, amely tisztázza mindenkinek a vagyoni helyzetét, hogy minden termelési ág tudja, mivel kell számolnia, miért dolgozik. Mindenféle bankjegy-cserét, levonást, a hadikölcsön minden erőszakos redukcióját igazságtalannak és eredménytelennek tartja. Első teendő az üzemek (Máv., stb.) óriási deficitjének kiküszöbölése azon az úton, hogy a nagy üzemeket teljesen önálló kereskedelmi vállalatokká alakítsák külföldi tőke bevonásával és azzal a kötelezettséggel, hogy a külföldi tőke ezen üzemek regenerálásáról gondoskodik. Második teendő egy tízsázelés, tehát a termelési eszközöket le nem romboló vagyonadónak tárgyi alapon való beszedése, ami a bankjegyforgalmat megrázkódtatás nélkül normális színvonalra visszafeljeszthetné. Az egész közszolgáltatásnak azonban gerince a progresszív jövedelmi adó legyen, amely disztíngváljon vagyonból és munkából folyó, háborús vagy régi vagyonból folyó jövedelem között. Természetesen komoly és kiadós jövedelmi adóra gondolt, amely nagy apparátus létesítésével tényleg megfogjon minden jövedelmet, megfogja úgy a nagybirtok, mint a kiscgazda teljes jövedelmét is és így igazságosan és arányosan szolgáltatassa az állami kiadások fedezetét. Mihelyt ez a nagy jövedelmi adó-szervezet funkcióba lép, eltörölni a mai elavult és igazságtalan egyenes adóink és beszüntetendő az antiszociális fogyasztási adók egészségtelen rendszere. Revízió alá veendő az illetékek és kivált az örökösödési illetékek, amelyek megfelelő progresszív alkalmazásával és a tételek erős emelésével igazságosabbá és jövedelmezőbbé teendők. Ha ezt a pénzügyi programot kitűznék és ezzel a magyar állam pénzügyi helyzete iránt újból bizalmat kelthetnénk, önként állana be a lehetősége a hadikölcsön-kamatláb leszállításának és így ráterhetnénk pénzügyeink teljes rendezésére. Nyujtsunk perspektívát a dolgozó osztályoknak, irányítást a munkásoknak és a fiatalságnak, lássunk komoly munkával és szigorú takarékossággal neki gazdasági helyzetünk megjavításának, ha így a bizalmat a belföldön és a külföldön újból helyreállítjuk, akkor megvetettük az alapjait az ország területi integritása

helyreállításának és utat nyitunk egy szebb jövőnek, amely után epedve sóvárog ez a szerencsétlen ország. Minden politizálás teljes mellőzésével ennek a társadalmi és gazdasági programnak megvalósítására kéri a kerület mandátumát.

Egy földrengés után vagyunk, amelyben elpusztultak házaink és a romokat a közelmúlt újból csak rombolja, ma teljes romhalmaz képét mutatja az ország, ne legyen a főgondunk, hogy a bűnök okozóit keressük, hanem fogjunk hozzá mindannyian egyesített, megfeszített erővel az újjáépítés nehéz, de kilátásos munkájához.

Éber Antal beszédét a több ezer főnyi választóközség lelkesedéssel fogadta és Ébert szünni nem akaró ovációkban részesítette.

Ábrahám Dezső

P. Ábrahám Dezső belügyi államtitkár, a függetlenségi és 48-as párt társelnöke, mint a fővárosi XV. választókerületnek függetlenségi párti jelöltje kedden este fél 9 órakor az Aréna-úti Andrassy-kávéházban tartja programbeszédjét. A gyűlésen Lovász Márton, Bartha Albert és a függetlenségi párt vezetőségének számos tagja fog megjelenni. P. Ábrahám Dezsőt különben a szeptember 11. kerületben tulnyomó többségben lévő függetlenségi polgárság is képviselőjének jelölte.

P. Ábrahám Dezső belügyi államtitkár az orsz. függetlenségi és 48-as párt társelnöke tegnap délelőtt fél 11 órakor a Rottenbiller-utcában levő Odeon-színházban mondtatta el programbeszédét, mint a fővárosi XV. választókerületnek függetlenségi párti jelöltje.

Ábrahám rámutatott arra, hogy a függetlenségi eszmék még nem éltek túl magukat, mert ez a program a nemzet egyetemes érdekeit öleli föl és létjogosultsága éppen ezért van azokkal a pártokkal szemben, amelyek osztály, felekezeti és társadalmi érdekekre alapítják politikájukat.

Különösen vigyázni kell arra — mondotta —, hogy a bolsevizmus folytán keletkezett jogos elkéséresedés, amely a keresztény kurzust teremtette meg, éppen ennek lejáratására ne vezessen. Vigyázni kell, hogy a kormányzati nehézségek és terhek ne mindennek a politikának rovására irassanak. Ezért helyesebb az a politika, amely az ellentétek kiegyenlítését és az általános nemzeti érdekek megvalósítását tűzte feladatául.

Minden nemzet csak annyit ér, amennyit az egész emberiség számára produkálni tud. A termelés biztosítására és a megélhetés olcsóbbá tételére első és legfőbb követelmény a rend és a közbiztonság fenntartása.

A háborúnak keserves következményeit most kell éreznünk s így a legtöbbben abban a téves vagy tudatos rosszhiszeműségben élnek, hogy mindazekért az októberi forradalom felelős. Pedig Magyarország feldarabolását nem akkor határozták el, hanem 1914-ben és az azt követő években még a háború alatt. A függetlenségi párt nyugodt lélekkel rábizza a történelem ítéletére a háborúban való felelősségének érzését. Ennek a pártnak mostani vezetősége vezérei voltak azok, akik a balféle való haladást és a destruktív irányt minden áron meg akarták akadályozni, de a polgárság erőkegyelében nem támogatta és bekövetkezett a katasztrófa. Igazságtalanság volna tehát az eseményeket bármi tekintetben is a párt rovására írni. Politikuskok, akik akkor részben külföldön voltak, részben pedig visszavonultak és ki vonták magukat a katasztrófa elhárítása alól, nincsenek jogosítva most bármiféle elítélő kritikát gyakorolni.

A békét feltétlenül meg kell kötni és amint az októberi napok után ostobaság volt és kalandorpolitika az általános világfelfordulásra számítani és azzal a magyar politikát mindinkább balféle sodorni, éppen olyan végzetes hiba volna most a béke megkötése idejét bármiféle tendenciával kitolni.

A királyság híve vagyok, mert ezt tartom a magyar nép gondolatvilágának megfelelőnek a szent korona eszméje is ebbe a fogalomba kapcsolódik be, de ellene vagyok az isteni kegyelméből való királyoknak, annál szívesebben látom azt a királyt, aki voltaképpen a koronázott köztársasági elnök állását tölti be.

Hogy ki lesz a király személye, nem fontos, azonban ezuttal utópiaúnak tartom azt, hogy a király személye lesz alkalmas az ország területének visszaszerzésére, arra egyedül a nemzet képes a jövő uralkodótól csak azt várhatjuk, hogy az érzéseiben s felfogásában teljesen a nemzeti akaratot képviselje.

A népek összetartozandóságára sokkal nagyobb hatása van a gazdasági kérdéseknek, mint a nyelvi egységnek, ezért Magyarország természeti és gazdasági be rendezkedése lesz az a leghatalmasabb erő, amely az elszakított részeket az ország részére mielőbb vissza szerzi. Ehhez azonban csak becsületes munka kell, kevesebb politikával és még kevesebb fegyvercsörgéssel.

Fenyő Miksa

Fenyő Miksa, a VIII. választókerület képviselője tegnap női választói körében jelent meg és a nőknek az alkotmányos életünkben leendő feladatairól beszélt. Jelölt az új Magyarország alkotmányos életében a nőknek az öntudatos polgár szerepét szánta, akinek a magyarság minden problémájához köze van, akinek tehetségéhez és morális erejéhez mérten a jövőnd minden feladatából ki kell vennie részét. Vannak olyan problémák, melyek a nő érzelmevilágához pillanatnyilag talán közelebb állnak, mint például a rokkantak ügyének felkarolása, akikkel szemben a nemzet becsületbeli kötelességét mindeddig nem teljesítette, az anya- és csecsemővédelem ügyének felkarolása — Franciaország minden szoptatós anyát a szoptatás egész ideje alatt napi 5 frankkal, ruhával, élelmiszerekkel segíti — stb. stb., de mindezek mellett a nők számára ott vannak mindazok a szociális és gazdasági kérdések, melyek a veszített háborúból és a két forradalomból adódtak. E kérdésekről úgy beszél a nőknek, mint ahogy öntudatos és gondolkodó férfiak gyűlékezetének beszélne. Ma ebben a mi katasztrófális helyzetünkben nincs külön férfi és külön női probléma: a békeszerződés, a szociális kérdések, a valuta-kérdések, az élelmiszeri kérdések kell, hogy minden nőt érdekeljenek, mert gyermekeik, unokáik jövő lehetőségéről, boldogulásáról van szó. Az irradatában pedig különösen nagy feladatok várnak a ma-

gyar nőre. A nők nevében dr. Königsberger Leó mondott köszönetet a jelölteknek.

A VIII. választókerület iparosainak és kereskedőinek ülésén Fenyő Miksa hosszabb beszédben fejtette ki programját az ipar és kereskedelem magyartosságu kérdésében. Rámutatott arra, hogy az ország mint agrár állam, meg nem élhet, hogy valutánk megjavítása, az idegen tőke letelepítése, gazdasági életünk vékorkörzésének megindítása nem érhető el úgy, ha iparunk és kereskedelmünknek a nagy világágósból kikérült maradványait a város és falu egymás ellen való uszításával véglegesen tönkretesszük.

Bródy Ernő

A XI. választókerület nemzeti demokráta pártjának jelöltje, dr. Bródy Ernő, vasárnap mondotta el programbeszédét nagyszámu választóközönség jelenlétében. A magyar közéletben — mondotta — évtizedekig fejt a harc két primitív kérdés körül: hogyan védje meg az ország magát és mi módon jusson kifejezésre a nemzet akarata. A hadsereg és a választójog kérdése évtizedekig foglalkoztatta a magyar törvényhozást, emelylek így nem jutott ideje gazdasági és szociális kérdésekkel foglalkozni. Így ért bennünket a háboru, most már nem vagyunk közösségben Ausztriával és meg van az általános választójog. Kezdődhetnék tehát a produktív munka, melyet csak a demokrácia szelleme irányíthat. Az a szellem, amely származásra, fajra és felekezetre való tekintet nélkül kizárólag a munka megteremtésének első alapján áll. Az állami beavatkozás a kereskedelemben és iparban a kontárok és a konjunktúra-lovagokat juttatja vagyonhoz, még a szabad kereskedelem és a szabad ipar a legitim kereskedelem és ipar-élet érdeke. Ezután részletesen és kimerítően foglalkozott a köz- és magán-tisztviselők súlyos szociális helyzetével. Az elviselhetetlen drágaság föltétlenül szükségessé teszi, hogy a fix javadalmazásu emberek helyzetén sürgősen segítsünk.

A tetszéssel fogadott beszéd után Kakulyay Károly főmérnök, dr. Pethő Sándor és mások beszéltek.

Méhely Kálmán

A IV. választókerület (Viziváros) választópolgársága előtt vasárnap délelőtt 11 órakor mondotta el programbeszédjét a pártkivüli képviselőjelöltje, Méhely Kálmán volt kereskedelemügyi államtitkár. A gyűlés szabad lefolyását mindjárt az elnök, Zipernovszky Károly műegyetemi tanár megnyitó szavai után igyekezett megzavarni a közönség körében elhelyezkedett néhány naber. Minthogy lármájukat a lelkesen tüntető közönség elnyomta, éneklésbe kezdtek, amivel sikerült is elérniük azt, hogy a gyűlés megtartása rövid időre félbeszakadt. A gyűlésen jelenvolt ügyeletes rendőrtisztviselő intézkedésére a rendezés megszűnt s Méhely Kálmán megbarthatta programbeszédjét.

Kifejtette, hogy a lefolyt incidensből is azt kell látnia, hogy a pártgyűlések, a felekezeti igazítás azok az okok, amelyek a társadalmi erők együttműködését lehetetlenné teszik s ezzel a termelő munka akadályát szolgáltatják. Akinek politikáját ezek a jelszavak alkotják, rosszabb szolgálatot tesznek a hazának, mint azok, akik ebbe a szerencsétlen helyzetbe hozták az országot. Amikor a szociáldemokrácia láthatóan kiabrandult a hamis jelszavakból, nem szabad, hogy a keresztényszocializmus nemese eszméjét hivatatlanul egyének vezéreiket tulszárnyalva az osztályviszarg és felekezeti türelmetlenség szítására használják fel. „Produir ou disparaitre!” ez volt a legutóbbi franciaországi választások jelszava, „Termelünk, vagy elpusztulunk!” Termelni, alkotó munkát kifejtetni pedig csak társadalmi békevel és egyetértéssel lehet.

Nyíltan vallja magát Huszár Károly mérsékelt és liberális politikája követőjének, azonban a rombolókat a társadalmi béke ellenségeivel egy sorba nem áll.

Miakits Ferenc

Miakits Ferenc kereskedelemügyi államtitkár tegnap újpest három helyén tartott programbeszédét, amelyet több ezer főnyi közönség hallgatott végig.

Miakits államtitkár beszéde első részében az általános politikai helyzettel foglalkozott, majd pedig rátért a gazdasági követelések teljesítésének szükségességére, amely az elkövetkező Magyarország alapjait alkotja. Kimerítően ismertette az 1919. február 3-án Bernben megtartott szocialista kongresszusnak Magyarországra vonatkozó határozatát és hangsúlyozta, hogy Magyarországon olyan földbirtokpolitikát kell végrehajtani, amely a belterjes gazdálkodást és a többtermelést lehetővé teszi és megszünteti a földből származó munkanélküli jövedelmet. A mezőgazdaságban foglalkoztatottak részére alapos szakoktatást követel, ezenkívül fokozatos földadó-rendszert a kisbirtok kímélésével és a közép- és nagybirtok megterhelésével. Az ipari termelés hatékonyságát szempontjából utal a vízierők kihasználásának fontosságára, majd a drágaság kérdésével foglalkozott, és kijelentette, hogy a behozatalt még áldozatok árán is lehetővé kell tenni és ezzel kapcsolatosan utal Csehszország és Jugoszlávia gazdasági forrásaira. A mostani nagy drágaságot — mondotta Miakits államtitkár — csak behozatalt nélkül lehet letörni. A tisztviselőkérdésben az az álláspontja, hogy a jövő Magyarország a mostani nagy tisztviselői hierarchiát nem tudja eltartani és szükséges, hogy a feleslegessé váló tisztviselőket átképzéssel átvesszék a produktív pályákra.

A szociálpolitika terén a következő követeléseket támasztja: 1. Anya, csecsemő és gyermekvédelem, munkaidő szabályozása. Az ipar- és bányatörvény gyökeres reformja, stb. 2. Mezőgazdasági, ipari- és kereskedelmi munkáskamarák, továbbá bér- és egyeztető-hivatalok felállítását. 3. Mindenre kiterjedő baleset- és betegbiztosítást. 4. A közegészségügy államosítását. 5. Megfelelő lakáspolitikát és kislakások építését. 6. Hadirokkantak, özvegyek- és árvák ellátását rokkantbiztosítás útján.

— Nagyon jól tudjuk, — fejezte be beszédét Miakits államtitkár — hogy azok a politikai pártok, amelyek magukról azt állítják, hogy a többséget képviselik, társadalmi programjukba is bele fognak kötni és azt le fogják használni, mert hiszen a szociáldemokrácia idején hi-

tok politikájának emelvénye a felekezeti és politikai gyűlések.

Gál Jenő

A Lipótváros közpess, VIII. választókerület képviselőjelöltje, dr. Gál Jenő budapesti ügyvéd, vasárnap délelőtt tartotta a lipótvárosi demokraták nagygyűlésén programbeszédét. Azalatt kezdte beszédét, hogy a választási küzdelemben fegyvere egyedül programjának tisztasága és elveinek szilárdsága. Akinek része van abban, hogy jogrendünk felborult és hogy hazánk a mostani szomorú, szerencsétlen viszonyok között jutott, annak nincs joga ahhoz, hogy most új jelszavakkal próbálja félrevezetni a polgárságot. A magyar demokráciának lánglelkű apostola a puritán, a nagy, a lelkes és a dicső vezér most a messzi távolból nézi az itteni vad és szörnyűséges túlkedést.

A beszéd ezen részénél tapsvihar tör ki, és hallatlan lelkesedéssel éljenzték Vázsonyi Vilmost és hangos közbeszólások hallatszottak: Jöjjön haza Vázsonyi! Hozzuk haza Vázsonyi!

Dr. Gál Jenő ezután az antiszemitizmus fogalmával foglalkozik. Az antiszemitizmus a keresztény Magyarország gondolatával nem fér össze, mert a morális tiszta erkölcsöt nem szabad hit és vallásfelekezet szerint megkülönböztetni, mert erkölcs csak egyféle van! A keresztény erkölcs és a zsidó moral egy eszmében, a hazaszeretletben egyesül. Északamerika annak köszönheti óriási felindulását, hogy ott a demokrácia és a teljes vallásszabadság és a megértés évszázadok óta intézményesen biztosítva van.

Lengyel Endre

A XIX. választókerület nemzeti középpártja vasárnap délelőtt nagygyűlést tartott, melyen dr. Lengyel Endre, a kerület képviselőjelöltje programbeszédét mondott. Szólt azokról a súlyos megpróbáltatásokról és szenvedésekről, amelyeket az ország átélt. Majd arra a kétségbeesztő helyzetre mutatott rá, melyben most vagyunk. Csak az összetartás, az erők egyesítése segíthet most az országon, melyen ellenségek tipornak és amely ellenségtől van körülveve. A munkáról szólna, hangoztatta, hogy az intelligenciának épp úgy, mint a becsületes magyar munkásnak meg kell adni a módot, társadalmi és gazdasági helyzetük rendezésére és a megélhetést munkakalkulációval kell biztosítani. A magyar szent koronában a nemzeti geniusz megerősítését látja, hűve a királyságnak, s a vagyon és személybiztonság megerősödését nemzeti hadseregben látja.

Ezután Heinrich Ferenc kereskedelmi miniszter szavait fel. A polgárok szervezettensége volt az oka annak, hogy a belsővizmus ugyszólván ellenállás nélkül pusztíthatta az országot. Amikor hónapokon át a gyűjtőfogházban vártam a szabadulást — mondotta — azt hittem, hogy a rémuralom összeomlása után pártkülönbség nélkül egy táborban lesz a magyar nép. Sajnos, nem így történt és a középpárt programja a haza újjáépítése mellett az ellentétek kiegyenlítését tűzte ki céljául.

Báró Kürthy Lajos és báró Perényi Zsigmond szólaltak még fel a középpárt elnöksége nevében.

Választási csendélet a vidéken

Szombaton délelőtt 11 órakor volt Pacsán a jelölő gyűlés, amelyen Márton Jenő keresztény nemzeti egyesületi, Drozd Győző pedig kigazdapárti programmal lépett fel. Mindketten részvetettek a gyűlésen, amely őket a kerület jelöltjeinek nyilvánította. Ebéd után a tömeg és a jelöltek kocsikra távoztak el Pacsáról. Pacsa és Zalaapáti között a nyílt országúton Márton Jenő jelölt kocsját a Drozd-pártiak közrefogták és a jelöltet inzultálták. A csendőrség Horváth István galamboki napszámost néhány társát nyomban Zalaapátiha szállította, ahol a csendőrpáncsnokság mindnyájukat letartóztatta.

Giesswein Sándor magyaróvári és mosoni programbeszéde

Giesswein Sándort, aki tizenöt éve képviseli már a magyaróvári választókerületet, déli osztályon lelkesedéssel újra jelölték. Giesswein a múlt hét végén tartotta meg programbeszédét a kerületben, még pedig Magyaróvárán és Mosonban, továbbá Mosonszolnok és Halászi nagyközségekben. Kifejtette, hogy tulajdonképpen ő volt az első és éveken keresztül egyetlen keresztényszocialista tagja a magyar parlamentnek. Keresztényszocializmus alatt olyan társadalmi berendezkedést ért, amely keresztény etikával törekszik igazságos gazdaságra. Ez a szocializmus ezért ellenkező pólusa a történelmi materializmus alapján álló szociáldemokráciának, nem nyugszik osztály, sem fajgyűlöleten, hanem ellenkezőleg, az osztályok harmóniájára és a népek kölesönös megértésére törekszik.

— Keresztény államot akarunk, — mondotta Giesswein — de ha keresztény államról szölk, nem a középkori államot értem, amely nem illik már a mi modern szociális és gazdasági viszonyainkhoz, hanem a modern világ két munkáslama lebeg a szemem előtt, az egyik monarchia, Anglia, a másik szabad állam: az Egyesült Államok nagy köztársasága. Egyik sem konfenzionális állam, de egyik sem szakított úgy a vallással, mint a radikális Franciaország.

Giesswein beszámolt ezután arról, hogy miért nem lépett be a keresztény nemzeti egyesülés pártjába.

— Először bontottam ki Magyarországon — úgy mond — a keresztényszocialista zászlót, — és kötelességem e zászló mellett kitartani. Ezért nem csatlakozhattam egy olyan egyesüléshez, amely pártot nem esztleg felszívja és teljesen hamis pályára vezet. Ettől annál inkább kellett tartanom, mert vannak ebben az egyesülésben férfiak, akik abban a hiszemben vannak, hogy a „szociális” szót le kell törölni a magyar szókincséből. Már pedig minden gondolkodó ember beláthatja, hogy az előtérben áll a szociális kérdés és ezért csak az a nemzeti, aki szociális is.

Giesswein hivatkozott a továbbiakban arra, hogy programjának két követelése, amelyet annak idején hi-

zonyos idegenkedéssel fogadtak, már teljesedésbe ment: ez az általános választójog és a nők választójoga. A nemzetiségi kérdésről kijelentette, hogy ott a Dunántul hosszú ideig nem ismerte, mert itt a magyarok, németek, horvátok testvéri megértésben éltek. Amint azonban a néptörzsek, mint uralmon levők és leigázottak állnak egymással szemben, előáll a nemzetiségi kérdés. A legfontosabb a földbirtokreform. Ezt nem szabad kisajátítással, mint a kommunizmus, sem a nagybirtok teljes megszüntetésével keresztülvinni, hanem állami segítséggel kell a törpebirtokosokat és földnélkülieket földhöz juttatni.

A programbeszédet a választók nagy lelkesedéssel fogadták.

Választási küzdelmek

A XXI. választókerületben az iparpárt jelöltje Bittner János fővárosi iparos kedden, január 6-án délután fél 4 órakor tartja programbeszédét a Szvetenay- és Mester-utca sarkán levő fu kereskedelmi iskola dísztermében.

Schmetzer tábornok, a gyónki választókerület képviselőjelöltje kijelentette, hogy a koncentráció folytán a kabinetből kivált miniszterek, akik az ellenforradalomban legerősebben voltak exponálva, valamennyien a vidéken lépnek fel, mert ők a vidékkel akarják a jövő Magyarországot megalakítani és a vidékre akarják építeni.

A pápai választókerület keresztény nemzeti egyesülés pártja Szűcs Dezső református főgimnáziumi tanárt, a párt egyik elnökét jelölte képviselőül.

A kalocsai választókerületben a ker. nemzeti egyesülés pártjának hivatalos jelöltje Székely János államtitkár, akivel szemben a kigazdapárt hivatalosan Szabó Jenő jelöltje. Rajtuk kívül jelöltek a kerületben: Muzsa Gyula volt országgyűlési képviselő, Juritz János kigazda és Stielly Valter.

A kiskőrösi kerület Meskó Zoltán államtitkárt jelölte kigazdapárti programmal.

A jánoshalmai kerület jelöltje Kiss-Nagy Pál kigazdapárti.

Kiskunhalason Zoltán Béla volt igazságügyminiszter a ker. nemzeti egyesülés pártjának programjával és Kolozsvári-Kiss István kigazdapárti programmal állanak jelölteként egymással szemben.

Kiskunfélegyházán Baross János volt képviselő a jelölt, kigazdapárti programmal.

A kunszentmiklósi kerületben Szabó Balázs kigazdapárti programmal, Kelemen Kornél a ker. nemzeti egyesülés pártjának programjával és Kovács Kálmán volt képviselő függetlenségi programmal lép fel.

A paksi kerületben sokorópátkai Szabó István lép fel kigazdapárti programmal.

Szekszárdon Kovács István ref. teológiai tanár lép fel kigazdapárti programmal, míg

a tolnai kerületben Benczés Jánost kérték fel a jelöltség elfogadására, aki ugyancsak kigazdapárti programmal lép fel.

A kisteleki választókerület kigazdapárti jelöltje, dr. Schandl Károly szerkesztő, vasárnap tartotta meg reggyűlés keretében programbeszédét. A gyűlés lelkes demonstrációt rendezett Huszár Károly miniszterelnök mellett, aki egy héttel előbb járt a kerületben.

A sátoraljaújhelyi függetlenségi és 48-as párt közölte ma az orsz. függetlenségi és 48-as párt elnökségével, hogy úgy a függetlenségi párti, mint a sátoraljaújhelyi liberális polgárság képviselőjelöltül egyhangúlag: Kincsesy Péter ottani gyógyszerészt kiáltotta ki.

Dr. Héderváry Lehel, az újpesti kerület függetlenségi jelöltje tegnap az újpesti ipartestület székházában mondotta el programbeszédét a hallgatóság állandó zajos helyeslése mellett. Utána P. Ábrahám Dezső belügyi államtitkár és Létay Ernő beszéltek.

Dr. Bakonyi Samu, a fővárosi XIV. választókerületének függetlenségi párti jelöltje kedden f. hó 6-án délelőtt 11 órakor a Royal-Apolló mozgószínházban tartja programbeszédét. E gyűlésen Lovász Márton, Ábrahám Dezső, Bartha Albert pártelnökök, valamint az orsz. függetlenségi és 48-as párt intézőbizottságának és választmányának több tagja jelenik meg.